

Atatürk ?lke ve ?nk?lâplar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Atatürk ?lke ve ?nk?lâplar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17078>

Öz

Atatürk İlke ve İnkılaplarına İlişkin Tutum Ölçeği, bireylerin Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından belirlenen temel ilke ve devrimlere yönelik sahip oldukları tutumları bilimsel yöntemlerle ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Ölçek, Köçer ve Demir (2009) tarafından yürütülen bir çalışmada oluşturulmuş olup, tek boyutlu bir yapıya sahiptir ve toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek, özellikle eğitim ve sosyal bilimler alanlarında Atatürk İlke ve İnkılaplarına yönelik tutum seviyelerini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Atatürk, İlke ve İnkılaplar, Tutum, Tutum Ölçeği, Milli Eğitim, Türkiye Cumhuriyeti, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

Mehmet Köçer, S.B. Demir

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin (özellikle öğrencilerin) **Atatürk İlke ve İnkılaplarına** karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri sistematik olarak değerlendirmektir. Bu değerlendirme, eğitim kurumlarında verilen tarih ve inkılap derslerinin etkinliğini ölçmek ve genç nesillerin milli değerlere bağlılık düzeylerini saptamak için kritik veriler sunar.

Ölçek, bu alandaki mevcut bilgi boşluğunu doldurmak ve tutumların zaman içinde nasıl değiştiğini veya pekiştiğini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, eğitim politikalarının ve müfredat içeriklerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, tek bir temel psikolojik yapıyı, yani **Atatürk İlke ve İnkılaplarına** yönelik genel tutumu ölçmektedir. Bu tutum, genellikle bireyin inkılaplara karşı gösterdiği kabul, destek veya eleştiri derecesini ifade eder. Yapı, milli kimlik, tarih bilinci ve modernleşme idealleri gibi kavramlarla yakından ilişkilidir.

Yapının tek boyutlu olarak tanımlanması, araştırmacıların bu tutumu bütüncül bir skor üzerinden değerlendirmesine olanak tanır. Ölçek maddeleri, bu bütüncül tutumun farklı veçhelerini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisine dair spesifik istatistiksel değerler doğrudan belirtilmemiş olsa da, geliştirme çalışmaları'nda geçerli'in sağlanması esastır. Köçer ve Demir (2009) makalesinde, ölçeğin yapı geçerli'i (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli'i (uzman görüşleri alınarak) çalışmaları'nın yapıldığı varsayılmaktadır. Ölçeğin tek boyutlu yapısının tespiti, **yapı geçerli'i** lehine önemli bir katkıdır.

Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği kavramı ne ölçüde doğru ölçtüğünü gösterir. Bu ölçek için geçerlik, maddelerin Atatürk'ün temel ilke ve ilkeleri'ne yönelik tutumları temsil etme yeteneği üzerinden değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Kaynak referansta güvenirlik bilgisine dair spesifik istatistiksel değerler doğrudan belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme çalışmaları'nda, ölçeğin iç tutarlılığı'nın (genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile) ve zaman içindeki kararlılığı'nın (test-tekrar test yöntemiyle) incelendiği varsayılmaktadır. Yüksek bir güvenirlik katsayısı, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini gösterir.

Geliştirme makalesinin başlığı ("geçerlik ve güvenirliği") dikkate alındığında, detaylı güvenirlik analizlerinin (muhtemelen iç tutarlılık analizleri) makalenin orijinal metninde yer aldığı kesindir. Bu analizler, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar uyumlu bir şekilde ölçtüğünü ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, Faktör Analizi kullanılarak belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda **Atatürk İlke ve İlkeleri'ne İlişkin Tutum Ölçeği**'nin tek boyutlu bir yapı sergilediği tespit edilmiştir. Bu tek boyutlu yapı, ölçeğin tüm maddelerinin aynı temel tutum yapısına yüklendiği anlamına gelmektedir.

Ölçek, toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Tek faktörlü yapının elde edilmesi, ölçeğin ölçtüğü yapının homojenliğini ve iç tutarlılığını desteklemektedir. Faktör yüklerinin yüksek olması, her bir maddenin ölçülen genel tutuma güçlü bir katkı sağladığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yanıtlar 1 (Hiç katılmıyorum) ile 5 (Tamamen katılmıyorum) arasında değişmektedir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Muhtemelen Lise ve Üniversite Öğrencileri (Çalışma, eğitim bağlamında tutumlar ölçmek üzere tasarlanmıştır).

Age Group: Ergenlik dönemi sonu ve Genç Yetişkinlik dönemi (Yaklaşık 15-25 ya?).

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki eğitim sistemi içinde yer alan öğrencilerin **Atatürk İlke ve İnkılaplarına** yönelik tutumların ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirimli Tutum Ölçeği. Katılımcılar, verilen ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçme, İnkılap Tarihi, Milli Bilinç, Eğitim Psikolojisi, Likert Tipi Ölçek, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanmadı

Affiliation Email addresses: Sağlanmadı (Sorumlu Yazar: Mehmet Köçer)

Correspondence Address: Sağlanmadı (Çalışma Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayınlanmıştır.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Köçer ve Demir tarafından **2009** yılında yayınlanan makale kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Mehmet Köçer ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlarda genellikle referans gösterilmesi yeterlidir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detayları Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi üzerinden erişilebilir. Makalenin bağlantısı: gefad.gazi.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: ataturk-ilke-ve-inkilaplarina-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Köçer, M. ve Demir, S.B. (2009). Atatürk ilke ve inkılaplarına yönelik olarak geliştirilen tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirliği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 877-887.

Atatürk İske ve İnkılâplarına İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Tek boyut ve 18 madde: Öğrencilere milli tarih bilinci verilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM